

Fujda, Milan

Studium v Púné, Maharáštra, Indie

Sacra. 2007, vol. 5, iss. 1, pp. 85-88

ISSN 1214-5351 (print); ISSN 2336-4483 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/118434>

Access Date: 18. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Obvykle je asi nejlepší začít Jenovéfou, a pokud příslušné dílo nemá Jenovéfa, tak hledat v dalších katalogích. Teprve pokud dílo nenajdete v žádné z levnějších a méně striktních knihoven, do nichž máte přístup, hledejte je v Bibliothèque nationale de France. Tam lze minimálně ověřit jeho relevanci a bibliografický údaj pro případné pozdější objednání prostřednictvím meziknihovni výpůjční služby.

V uvedených knihovnách je možné bez problémů využívat přenosné počítače.

Z pařížských knihkupectví lze doporučit například La Procure (3, rue de Mézières, 75 006 Paris, blízko kostela sv. Sulpicia), knihkupectví L'Harmattan, zaměřené na historickou literaturu (24, rue des Écoles, 75 005 Paris), či nedaleké knihkupectví Gibert Joseph na boulevard Saint-Michel.

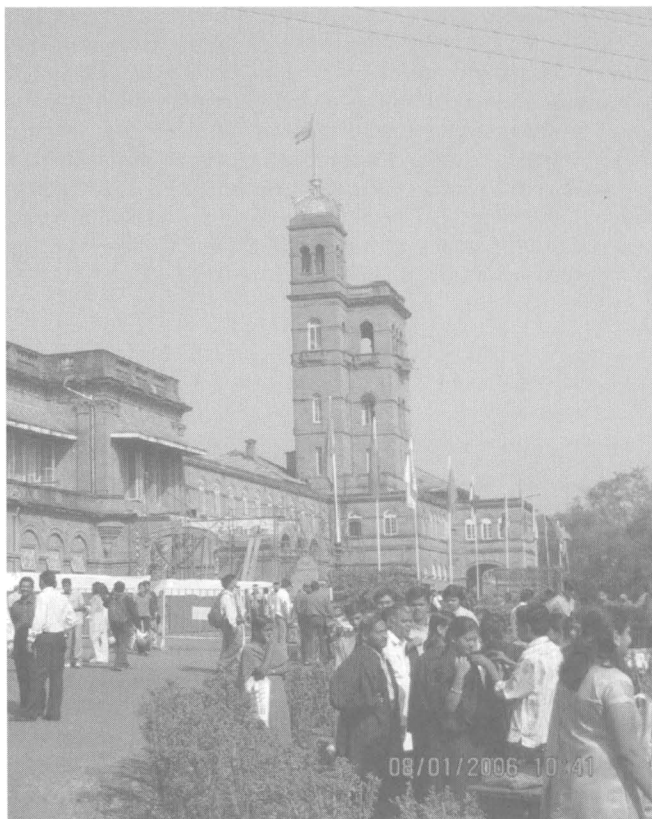
Studium v Púné, Maháráštra, Indie

Milan Fujda, FF MU, Ústav religionistiky

Púné je dynamicky se rozvíjející centrum indických informačních technologií, ale i jiného průmyslu a obchodu. Leží ve státě Maháráštra asi 150 km východně od Bombaje za horami v oblasti Lónavly. Označení "Oxford of the East" pro místní univerzitu je poněkud nadnesené. Přesto je Púné jedním z ohromných indických vzdělávacích center a místní vzdělávací instituce patří v Indii k těm lepším. Kromě univerzity, kde lze studovat pouze v magisterských a doktorských studijních programech, je v Púné řada *colleges*, která nabízejí i bakalářské studijní programy. Všechny instituce jsou vystavěny v relativně zelených, čistých a dobře udržovaných kampusech poskytujících mnohem větší klid a příjemnější životní prostor než věčně hlučné, výfukovými a jinými exhalacemi zamořené ulice indických měst. V kampusu zpravidla sídlí všechny potřebné univerzitní instituce, dostupné jsou též restaurace, kopírovací, telefonické a internetové služby i obchody se smíšeným zbožím.

Kvalita vzdělání v Indii obecně není vyšší než v Česku. Proto, až na výjimky, nemá příliš smysl studovat v Indii magisterské studijní programy. Doktorandům však nabízí (přínejmenším) Púné široké možnosti. Důležitý a velmi přínosný je již samotný každodenní styk s realitou na indické ulici i v indické akademii. Teprve v každodenním životě v indické společnosti se plně otevře pohled na hluboké kulturní odlišnosti mezi Evropou a Indií a ten, kdo se dívá, zažije na vlastní kůži to, co nelze z knih vyčíst. Pobýtem ve společnosti založené na zcela odlišných tradicích navíc velmi pravděpodobně brzy pozná zdrcující pravdu, že o těchto tradicích a základech, na nichž stojí, má, přes léta studia, povědomí mnohem mlhavější než dítě, jež v některé z nich vyrůstá. Konfrontace s indickou akademií navíc umožní hlouběji reflektovat nesamozřejmost soudobých západních sociálně-vědných diskurzů, zakusit z jiné pozice jejich výhody i nevýhody, a především, jejich partikularitu.

Samotné studium v rámci indické školské instituce přináší mnohé problémy. Nejzávažnějším je indická byrokracie: pravidla se často mění, málokterý úředník zná větší část systému než úsek své práce, papírování je skutečně mnoho, čekací doby jsou neomezené. Patrně jediný legální způsob, jak napomoci hladkému průběhu všech potřebných administrativních procedur, je mít při sobě neustále kopie všech

Pohled na hlavní budovu univerzity v Púné v den promoci (foto Milan Fujda)

osobních dokumentů, úředních nálezů a potvrzení v dostatečném množství a být patřičně asertivní.

Prostředí na fakultě bylo v mém případě nanejvýš přátelské a pohostinné. Zahraňiční student je vnímán jako host a úsloví „host do domu, Bůh do domu“ Indové berou vážně. Zaměstnanci katedry, zvyklí na indický administrativní systém, rádi a s úsměvem udělí svůj podpis a razítko pod všechny potřebné dokumenty. Konzultace a diskuse probíhají většinou v přátelské atmosféře, času na ně bývá dostatek, rychlou dohodou ve stoje na chodbě se zpravidla nic neodbyvá. Ochota pomoci je neomezená, od slov k činům se nicméně může rozprostírat nepřekonatelná propast. Přednášky, které jsem absolvoval, se odbyvaly ve stejně příjemné atmosféře, u těch příležitostných nescházel nikdy čaj a sušenky.

Konference stojí za to navštívit, ale není třeba od nich očekávat zásadní přínos. Indičtí odborníci mnohdy rádi a dlouho hovoří a často a obsáhle citují, což působí poněkud únavně. Konference, jejímž avizovaným jazykem je angličtina, může sklouz-

nout do sanskrtu, hindí, maráthí, častěji do mixu více jazyků. Přirozená jazyková vybavenost vzdělance vyrůstajícího v multikulturní a multilingvní Indii je nesrovnatelná se středoevropským standardem.

Student doktorského studia, který u nás bývá aktivně zapojován do práce katedry, je na katedře filosofie univerzity v Púné vnímán výhradně jako student. To jej zbavuje mnoha povinností, takže může svůj čas plně věnovat své vlastní badatelské práci. Při nejružnějších společenských příležitostech pořádaných univerzitou či jinými organizacemi se od studenta ale očekává aktivní účast, například v podobě národní písničky nebo tanečku.

Podnebí není v Púné pro Evropana nejprátelejší, ale stále je díky poloze mezi horami patrně příjemnější než na většině míst Indie. Léto, které začíná počátkem března a trvá asi do přelomu května a června, kdy je vystřídáno obdobím dešťů, má pro Evropana nezvyklou razanci a může být závažnou překážkou v práci. Nejvyšší teploty v Púné většinou nicméně nepřesahují 48 °C. Večerní vánky od moře a z okolních hor činí púnské léto na indické poměry velmi příjemným. Období dešťů je dlouhé a relativně studené. Podle mého soudu poskytuje studentovi ze střední Evropy vhodnější podmínky pro práci než období zimy. Zatímco na území rozlehlých indických plání jsou deště celkem brzy vystřídány něčím, co by se dalo označit jako druhá – chladnější, ale stále dostatečně horká – fáze léta, prší v Púné až do října. Vzduch je svěží, stromy a tráva, seschlé po ničivých letních vedrech, se zelenají svěží zelení, všude je cítit navracející se život. Při troše štěstí zajistí dostatečně proudění větru, že i v tomto vlhkém období uschne vyprané prádlo a knihy na policích nezplesniví. Púnská zima nemá ráda extrém. Poledne jsou stále horká, ale jinak je počasí příjemné. Brzy ráno může být zima, bydlíte-li v pokoji přímo u betonové domovní vodní nádrže.

Výhodou vzdělávacího centra, jakým je Púné, je, že student nemusí omezovat své aktivity na domovskou vzdělávací instituci. *Colleges* jako relativně slavná Dekkan College, S. P. College nebo Ferguson College nabízí slušné knihovny. Pro religionistu je v Púné patrně nejlákavější bohatá knihovna prominentního orientalistického pracoviště Bhandarkar Oriental Research Institute. K návštěvě zve také British Library a celá řada muzeí, a samozřejmě i chrámy a další náboženské instituce. Za zmínku stojí dvě instituce hojně navštěvované západními obdivovateli indických tradic, Osho Commune International v Koregaon Parku a jógový institut B. K. S. Iyengara. Jógové středisko Kaivalyadham v nedaleké Lonavle udržovalo v minulosti kontakt s FTVS UK v Praze.

Pokud již student setrvává v Indii delší dobu, jistě se mu vyplatí s vysokými časovými, ale nízkými finančními náklady navštívit nejenom Bombaj, Dillí, Kalkatu, Čennaj, Váránasí, ale i další místa. Za návštěvu stojí nejen vzdělávací a vědecké instituce jako Jawaharlal Nehru University v Dillí nebo Asiatic Society of Bengal v Kalkatě, ale též mnohá muzea, archivy, památky, chrámy, gháty, máthy, ášramy a mnohá a mnohá další místa.

Jak získat stipendium v Indii

Možností není mnoho, ale nějaké se přece jen nabízejí. Patrně nejsnazší je přihlásit se do konkurzu MŠMT a získat stipendium v rámci mezivládních dohod. Dokumentů, které je třeba vyplnit, zpracovat a odevzdat je mnoho a rychlost celého admi-

nistrativního procesu není vysoká, ale výsledek je pravděpodobně celkem zaručený. Trpělivost lze pokládat za předběžnou podmínku účasti. Nevýhodou je, že požádat o stipendium prostřednictvím konkurzu MŠMT mohou pouze doktorandi.

V průběhu vyřizování svého stipendia jsem zjistil, že kromě konkurzů vyřídí MŠMT ještě několik pobytů pro studenty indických jazyků. Nezjišťoval jsem, jaké jsou podmínky pro získání této formy podpory, ale pracovnice odboru zahraničních vztahů MŠMT, toho času paní Marie Vobořilová, prostřednictvím emailu i telefonní linky případným zájemcům ráda poradí.

Poslední možnosti, o níž vím, jsou stipendia přidělovaná Indian Council for Cultural Relations (dále ICCR).¹ Ve skutečnosti je právě ICCR partnerem českého MŠMT při zajišťování stipendií MŠMT. Ovšem je tu i jistá možnost, že by bylo možné celé stipendium zajistit nezávisle na českém MŠMT, přímo přes ICCR. Jistou nevýhodou je, že ICCR samozřejmě neproplatí případným studentům dopravu do Indie a zpět. Další komplikace spočívá v tom, že případný žadatel by si musel zajistit některé dokumenty přímo na vybrané indické univerzitě. V případě kontaktu na jakoukoli obětavou osobu ve vybraném místě pobytu by to bylo možné zvládnout i z Česka. V případě, že takový kontakt neexistuje, by nezbývalo než vyjet do Indie na turistické vízum, zajistit (v době, kterou lze jen těžko odhadnout) potřebné dokumenty, vrátit se zpět do ČR (nebo možná jen vycestovat mimo Indii), zajistit si studentské vízum a vrátit se zpět do Indie. Tímto způsobem pak lze (a má vůbec smysl s ohledem na náročnost celého podniku) zařizovat pouze studium kompletního studijního programu (M.A. nebo Ph.D.).

Kolokvium *Orientalia Antiqua Nova*, Plzeň (7. ročník, 15.–16.2.2007)

Aleš Chalupa, FF MU, Ústav religionistiky

Interdisciplinární kolokvium *Orientalia Antiqua Nova*, jehož již sedmý ročník uspořádala Katedra blízkovýchodních studií filosofické fakulty Západočeské univerzity v průběhu letošního února, představuje v mnoha ohledech velmi inspirativní počin. Přestože se pořadatelská katedra specializuje především na studium starověkých civilizací Předního Východu, kolokvium je otevřeno všem příspěvkům, které se nějakým způsobem dotýkají problematiky té části světa, kterou – snad pro neexistenci vhodnějšího termínu – někdy označujeme jako Orient. Účastníkům se tak ve dvou dnech naskytla příležitost vyslechnout si velké množství tematicky rozdílných příspěvků, které jim alespoň v krátkosti a s jistou mírou schematizace představily problémy, úspěchy a možnosti v oblastech obvykle velmi vzdálených jejich vlastním badatelským zájmům. Tato pestrost však kupodivu nenudí, naopak poskytuje vítané rozšíření obzorů a možnost seznámit se s prací kolegů, která by za jiných okolností pravděpodobně ušla vaší pozornosti.

¹ Web: <<http://www.iccrindia.org>>.